

Mitt bidrag här idag vid Stiftsgårdens representantskap blir dels en kortare information om V/V fsm ls ***bolagskoncern*** . . .
och vidare något om . . .

- ***anledningen*** till att fsm l bedriver bolagsverksamhet (diakonalt grundad näringsverksamhet)
- ***processen*** från tanke till verklighet (medvind/motvind?)
- ***verksamhetsutvecklingen*** 2001-2019 (hur går det?)
- ***erfarenheter / lärdomar!***
- *På stiftsgårdens hemsida kommer dagens information samt övrig tillgänglig information om församlingens verksamhet att läggas ut.*

(Fini)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Men först en . . .

*. . . kort presentation av
Västanfors-Västervåla fsml*

*"Församlingen som inte gillar
att få motorstopp"!*

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Västanfors-Västervåla församling . . .

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

Församlingens viktigaste resurs

2001: 40 anställda

2019: 115 anställda

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

• *Mitt uppdrag i Västanfors-Västervåla fsml*

KR-ordf. + bolagsordf.

• *Kyrkopolitiska förutsättn.*

En-församlingspastorat : POSK 65, S 27, SD 8 %

• *Fagersta kommun/samhälle*

11.130 / 6.578 (59 %) **Röstande: 1.115 (17%)**

• *Förutsättn. med ekon. konsek.*

• *Fsml:s verksamhetsfinansiering*

Medl. minskning 1,0 - 1,5 %
(minskn. med ca 400 000 kr i k-avg.)

• *70-tals bygget: ett kyrkans "Folkets Hus"*

Koncernomsättn.: > 83 milj.

• *Välskött fastigh.förv.+nybyggn.2015*

Årlig omsättn.ökn.: 10-13%

• *Kyrkvägen i Vfors - vad är det för något?*

Skolpeng: 85-114 tusen kr

30 % k-avgiften
70 % näringsverksamheten

• *Personalen – den allra viktigaste tillgången! Ca 115 i koncernen*

• *Alltsedan 2015 ett mkt gott förhållande till Fagersta kommun*

(Från 40 till 115 på 18 år)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

NÅGRA STÖRRE HÄNDELSE

under 2000-talet i Västansfors-Västervåla fsml

- **2002** startar fsml en icke-konfessionell *friskola 1-6* i Fagersta, med kyrkorådet som skolstyrelse.
- **2002** startar fsml en bolagsägd *rehabiliteringsverksamhet* (Malingsbo Rehabcenter (enligt det s.k.12-stegskonceptet).
- **2003** startar fsml en icke-konfessionell *friförskola* i Fagersta.
- **2004** beslutar Domkapitlet, efter samfällda kyrkofullmäktiges ansökan, att fr.o.m. 2005 *lägga samman* den dåvarande kyrkliga samfällighetens två församlingar (Vfors resp. Vvåla församlingar) *till en (1) fsml.*
- **2005** startar fsml en bolagsägd kyrklig *begravningsbyrå* jämte en *juridisk byrå* i Fagersta.
- **2008** startar fsml en bolagsägd icke-konfessionell *friförskola* (Västansvinden) i Västerås.

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

NÅGRA STÖRRE HÄNDELSE

under 2000-talet i Västanfors-Västervåla fsml

- **2009** startar fsml en icke-konfessionell *friskola* (Västerskolan) **6-9** i Västerås. Verksamheten läggs senare ner (2011), bl.a. p.g.a lokalproblem.
- **Under 2010** inleder den dåvarande kommunledningen, under kommunalrådet Stig Henriksson, en tvist med församlingen om den lagstadgade skolpengsersättningen. Först 2015 (efter 5 år) då Henriksson tvingats avgå, upprättas ett *förlikningsavtal* där fsml tillerkänns ersättning med **10,5 mkr**.
- **Den 15-16 mars 2013** utsätts församlingshemmet Lindgården för *mordbrand* och blir satt i oanvändbart skick. Värden för sammanlagt ca **60 mkr** "går upp i rök". Mordbranden förblir ouppklarad, men efter ett tidsödande och komplicerat återuppbyggnadsarbete *återinvigs* församlingshemmet **den 11 oktober 2015** av biskop Mikael Mogren.

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

NÅGRA STÖRRE HÄNDELSE

under 2000-talet i Västanfors-Västervåla fsml

- **2014** startar Malingsbo Rehab Center en *öppenvårdsbehandling* i Örebro.
- **Den 19 januari 2015** sluts ett *"fredsavtal"* mellan församlingen och kommunen, vilket för församlingens vidkommande innebär *dels* ersättning för tidigare ej utbetalade skolpengar under 2011-2013 samt *dels* en uppgörelse om församlingens övertagande av Sockenstugan. Totalt erhåller fsml **10,5 milj kr** i uppgörelsen.
- **2015** förvärvar församlingen, som ovan nämnts, *Sockenstugan* från kommunen.
- **2016-2017** projekteras och upprättas bygghandlingar för uppförande av dels en *sporthall* och dels en *tillbyggnad av Sockenstugan*. Först nu 2019 har "spadarna satts i jorden" för sporthallen, efter en hel del administrativa komplikationer vid Miljö- & Bygg-avdelningen i Avesta.
Sporthallen beräknas kunna stå färdig senast hösten 2020.
- **I mars 2018** inger församlingen en ansökan till Skolverket om tillstånd att starta *gymnasieskola* i Ramnäs för elever med *Asbergers syndrom*. Frågan har prövats men avslagits av Skolinspektionen.
- **2019** förvärv av Tolvsbo Bergsmansgård (avstyckad del av) för *rehabverksamhet*. (Fini)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

*Anledningen till att V/V fsml
startade företag*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

ANLEDNINGEN ...

HUR ...

... väcktes då intresset för den sociala ekonomins frågor hos oss *i V/V fsml?*

"Jo, det hände sig vid den tiden (2001-2002) ...

- *dels* att församlingen hade fått en ny kyrkoherde ...
- *dels* att församlingen hade fått en helt ny mandatgrupp i kyrkovalet 2001 som inte hade några lokala partiloyaliteter att ta hänsyn till
- *och ganska omgående* började vi i kyrkorådet reflektera närmare över en drastiskt fallande kurva (linje) som indikerade risk för framtida kraftigt försämrade ekonomiska villkor för vår fsml. ...

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

ANLEDNINGEN ...

(Medlemsutveckling =
kyrkoavgiftens utveckling)

Och denna kurva/linje såg ut ungefär så här . . .

”Hur lätt kan det vara i framtiden att ”rekrytera folk” till en verksamhet som hela tiden krymper och går kräftgång?”

”Vem vill i framtiden ”jobba” i en sådan organisation?”

”Kan vi göra något som ger fsml ekonomiska möjligheter att fortsätta att arbeta på åtminstone samma nivå som i dag?”

*”Är det verkligen tjänstemännen/politikerna i fsml som bäst vet vad medlemmarna behöver/vill ha, eller är det kanske **dags att lägga örat mot marken?!?***

”Är det fler gudstjänster som folk i gemen önskar av sin kyrka eller är det vård/skola/medmänsklig omsorg som står högre upp på listan?”

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

. . . och så fortsatte våra reflektioner . . .

bl.a kring några gipstavlor som hänger i vårt församlingshem *och som skildrar människans livscykel!*

(Fini)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

ANLEDNINGEN ...

*"Livscykeln" - som väggdekoration i församlingshemmet Lindgårdens entré:
"Från vaggan till graven"*

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

ANLEDNINGEN ...

"Livscykeln" - som väggdekoration i församlingshemmet Lindgårdens entré:

"Från vaggan till graven"

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

ANLEDNINGEN ...

"Livscykeln" - som väggdekoration i församlingshemmet Lindgårdens entré:

"Från vaggan till graven"

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

ANLEDNINGEN ...

"Livscykeln" - som väggdekoration i församlingshemmet Lindgårdens entré:

"Från vaggan till graven"

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

*Därefter inleds förändringsprocessen:
”Från tanke till verklighet”*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN . . .

”SPANINGEN” EFTER ”VITA FLÄCKAR” INLEDS I FÖRSAMLINGENS KONTAKTER MED . . .

- . . . barn och unga?*
- . . . de som befinner sig ”mitt i livet”?*
- . . . våra äldre församlingsbor?*
- . . . andra grupper av människor som inte samhället har skyldighet att sörja för, men där vi som kyrka skulle kunna göra en insats?*

Och vita fläckar hittade vi förstås, men vi var också överens om två saker: dels att det inte är Kyrkans uppgift att agera som samhällets ”städgumma” överallt där samhällsansvaret kanske är svagt och dels att kyrkoavgiften är mycket begränsad!

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN . . .

. . . och så REFLEKTERADE vi vidare . . .

- Barn och unga **finns i skolan** under stor del av deras vakna dygnstid och just där finns **inte** Kyrkan. **Hur skulle vi kunna öka kontaktytan med dem och deras familjer?**
- Människor mitt i livet ”**har inte tid**” så ofta med Kyrkan. **Vad kan vi göra** för att närma oss dessa ”upptagna” människor?
- När en församlingsbo avlider – ja, då ”**lämnar kyrkan över**” till något affärsföretag som får ta hand om allt, ända fram till begravningsceremonin. **Hur o.k. känns det? Har inte Kyrkan tidigare i alla tider själv begravt sina avlidna?**
- I en bruksort finns det stora industrier med anställda som lätt kan ”**komma i kläm**” – **Har vi där någon uppgift att fylla som Kyrka?**

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN ...

Vi var överens om följande grundförutsättningar:

- **Kyrkoavgiften** ska *alltid gå tillbaka* till medlemmarna (d.v.s. till dem som har betalat avgift) i form av kyrkliga insatser/aktiviteter/verksamhet.
- Kyrklig verksamhet som innebär ett stöd till statlig/kommunal förvaltning *ska aldrig* ske utan kostnadstäckt ersättning.
- Församlingen ska *aldrig* agera renodlad *städgumma* åt statlig/kommunal förvaltning.
- Det är alltid *stiftet* som har ett *främjandeansvar* gentemot församling/pastorat - *inte tvärtom!*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN . . .

Men vi var medvetna om att allt engagemang utöver den kyrkoavgiftsfinansierade verksamheten kostar extra pengar . . .

Ett av våra recept på detta kom då att heta:

SOCIAL EKONOMI !

Och i detta sammanhang talar vi alltså inte om ”Non-profit”!

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN . . .

Hur såg våra förutsättningar ut för ett breddat och fördjupat diakonalt samhällsengagemang?

- Vi hade *inga pengar* på kistbotten
- Vi hade en fortsatt trend med *minskande kyrkoavgiftsmedel*
- Vi hade således *inte ekonomi* för något större kyrkoavgiftsfinansierat socialt engagemang.
- *Alltså . . .*
- *. . . inga nya verksamheter utan nya pengar!!!*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN . . .

För oss ringde alltså larmklockorna 2001/2002!

och vi såg riskerna med att sättas oss ner och bara vänta . . . på . . .

- en kommande ***ekonomisk smäll!***
- ofrånkomliga ***uppsägningar av personal*** (med en krympande verksamhet som följd!
- kommande ***utförsäljningar*** av församlingens fastigheter!
- att förlora vår självständighet och bli hänvisad till en oönskad ***storpastoratslösning !***
- det eventuella ***sveket mot våra medlemmar*** som valt att stanna kvar i församlingen, trots att > 1 % årligen väljer att lämna Kyrkan!

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN ...

Och ”klockan tickade på!”
Så vi kände oss inspirerade att komma igång
med att rusta oss inför en oviss framtid!

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN . . .

Vi tog fram vår ”verktygslåda”

med . . .

backspegeln (för att kunna se *bakåt*)

kikaren (för att kunna speja *framåt*)

periskopet (för att kunna kolla *runt hörnet*)

I backspegeln såg vi att Kyrkan ända fram till 1862 hade varit den samhällsaktör som ansvarat för både *skola, sjukvård och fattigvård*.

I kikaren såg vi att Kyrkan fr.o.m år 2000, som självständigt trossamfund, hade fått ett tydligt uppdrag att både initiera och även driva verksamheter av *social karaktär*.

Och i periskåpet, uppenbarade sig - runt knuten - *en mängd möjligheter* av hög diakonal halt; bl.a. att kyrkan själv i *”alla tider hade begravt sina egna”*.

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

PROCESSEN ...

Den ideella sektorn

Det civila samhället

Social ekonomi

- kärt barn med många namn -

Välfärdsfrågor

*De idéburna
organisationernas
verksamhet*

Den tredje sektorn

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

PROCESSEN ...

*Men vi insåg att det **fanns en del ”risker”** med att delvis ändra gamla kyrkliga rutiner och traditionella mönster och att det skulle kunna **blåsa motvind** – åtminstone i början.*

***Den största risken** skulle kunna vara om vi tappade fokus och engagemanget för **social ekonomi** primärt endast blev ett verktyg för att trygga fsml:s ekonomi?!*

(Forts. nästa bild))

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN . . .

*Vi insåg att **Gudstjänsten**
alltid måste stå i centrum
för församlingens arbete
bland människor!*

och

*att Gudstjänsten är **en för-
utsättning för . . .***

***. . .ett trovärdigt kyrkligt
välfärdsengagemang!***

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

PROCESSEN ...

Medvind / Motvind

under församlingens 17-åriga arbete med sociala koncept

POSITIVT

- Församlingen är i dag en erkänt **viktig samhälls-aktör**
- **Ett mycket stort antal** kontaktytor med både församlingsbor och andra
- Numera **hög acceptans** hos stiftsledningen
- Årlig omsättnings**ökning** (10-13 % sedan 2002)
- Kostnadsfinansieringen **30/70**
- **Ökade** personalresurser/"tryggad" arbetsplats
- **Köbildning** till Fritids, Förskola och Skola
- Begravningsbyrå med **80%** av "marknaden"
- Mycket goda behandlingsresultat **70-75 %**
- Positiv lokal **"press"** (mediabevakning)
- Juridisk byrå: **hög** kvalitet/**gott ekon. resultat**

NEGATIVT

- **Oförändrat** gudstjänstdeltagande, **(men i övrigt stort förtroende och lokalt stöd från allmänheten)**
- **Jantelagen**
- **Medias ifrågasättande bevakning under de första åren**
- **Den kommunala attityden under fem år, i bl.a. skolpengsfrågorna, med ett antal polisanmälningar och domstolsprocesser**
- **Kyrkokansliets och kyrkoledningens försök att stoppa vår begravningsbyråverksamhet**
- **Mordbranden / Församl. hemmet**

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

UTVECKLINGEN

Utvecklingen . . . ?

Hur *gick* det för församlingen?

Och hur *går* det idag?

(Forts. nästa bild))

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Jo, vi valde att satsa på *bolagsdrift* för de verksamheter som vi menade var att klassas som *näringsverksamhet* utifrån ett diakonalt betraktelsesätt (KO 2:2!)

Och det kändes viktigt för oss att säkerställa så att inte medlemmarnas pengar (kyrkoavgifterna) skulle kunna belastas av våra ev. nybörjartabbar . . .

En av våra första förberedande åtgärder var att sätta oss på "skolbänken" med en advokatfirma som hade bolagsrätt som specialitet.

(Forts. nästa bild))

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

UTVECKLINGEN

Något om . . .

FÖRSAMLINGENS BOLAG . . .

*. . . som står för **70 %** av fsml:s intäkter*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Hur är det?

Äger Svenska kyrkan bedriva näringsverksamhet?

Kyrkomötet beslutade 2012 att en församling får bedriva näringsverksamhet om denna verksamhet har ***naturlig anknytning*** till församlingens ***grundläggande uppgift*** (KO 2:2)

d.v.s.

- att fira gudstjänst
- att bedriva undervisning (inför dop och konfirmation)
- ***att utöva diakoni***
- att utöva mission

(Forts. nästa bild))

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

NÄRINGSVERKSAMHET ***inom KYRKAN???***

- Det är ingen nyhet att Kyrkan, sedan lång tid tillbaka har ägnat/ägnar sig åt ”yrkesmässigt bedriven näringsverksamhet” ***utan att detta har ifrågasatts.***

Här några aktuella exempel:

- Skogsförvaltning (PLT)
- Kapitalförvaltning
- Logi- och serveringsrörelse
- Förskoleverksamhet
- Förlagskoncernen Berling Media AB (med bl.a. dotterbolaget Verbum)
- S:t Lukas etc. etc. . . .

(Forts. nästa bild))

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

Varför bedriva näringsverksamhet i bolagsform?

Varför inte direkt i församlingens regi?

- Verksamhet i bolagsform innebär att medlemmarnas kyrkoavgifter *inte "riskas"* i bolagets näringsverksamhet.
- **Ev. förlustpengar** i ett kyrkligt ägt bolag stannar i bolaget.
- **Ev. vinstpengar** kan *antingen* överföras och förstärka den renodlade församlingsverksamheten *eller* överföras som kapitaltillskott till bolag som behöver resursförstärkning.
- Att *inte* hela tiden känna sig bunden av att blint **styra** på beslutad **budget** för församlingens verksamhet, utan att istället kunna **styra på** den för stunden aktuella **verksamheten i koncernen**.

(Forts. nästa bild))

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

PROCESSEN ...

VÄSTANFORS-VÄSTERVÅLA FSML

(koncernen)

Kyrkofullmäktige (25)

Kyrkoråd (9+1)

Kyrkoherde

Ordf. + 6 ledam.

Västerås:
Förskolan Västänvinden

**Svenska Kyrkan
i Fagersta AB**
(Moderbolag)

Ordf. + vd + 3 ledam.

**Kyrkans
Vård och Omsorg
i Sverige AB**
(Dotterbolag)

**Kyrkans
Begravningsbyrå
i Sverige AB**
(Dotterbolag)

**Malingsbo
Rehab center AB**
(Dotterbolag)

Ordf. + vd + 2 ledam.

**Kyrkans
Allservice i Fagersta**
(Bifirma)

**Kyrkans
Juridiska byrå
i Sverige**
(Bifirma)

Ordf/vd + 3 ledam.

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN ...

BOLAGSORIENTERING

- **Moderbolag**

Västanfors-Västervåla fsml

Juridisk ägare:

Kyrkofullmäktige

- **Dotterbolag**

Svenska kyrkan i Fagersta AB (SKFAB)

Kyrkorådet

- **Dotterdotterbolag**

*Kyrkans Vård och omsorg i Sverige AB
(KVOSAB)*

Dotterbolaget
SKFAB

**Den juridiske ägaren
beslutar om:**

- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Utdelning

Bifirma: *Kyrkans Allservice i Fagersta (KAF)*

Malingsbo rehabcenter AB (MRC)

Dotterbolaget
SKFAB

*Kyrkans Begravningsbyrå i Sverige AB
(KBB)*

Dotterbolaget
SKFAB

Övriga beslut:

Tas av resp. styrelse

Bifirma: *Kyrkans Juridiska Byrå (KAJ)*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN...

BOLAGENS VERKSAMHETER

ÄGARFUNKTIONEN:

- **Moderbolaget**

- Västansfors-Västervåla fsml

Verksamhet: Velfärdsfrågor (inom den sociala ekonomins område)

Kyrkofullmäktige

- **Dotterbolaget**

- Svenska kyrkan i Fagersta AB
(SKFAB)

Verksamhet: Äga och förvalta värdepapper i dotterdotterbolag

Kyrkorådet

- **Dotterdotterbolagen**

Forts. på nästa bild!

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

PROCESSEN...

BOLAGENS VERKSAMHETER

• Dotterdotterbolagen

ÄGARFUNKTIONEN:

Kyrkans Vård och Omsorg i Sverige AB (KVOSAB)

SKFAB

Verksamhet:

Vård och förskoleverksamhet

saamt ***bifirman Kyrkans Allservice i Fagersta*** (Iarm- och säkerhetsutrustning inom industrin m.m.)

Malingsbo rehabcenter AB (MRC)

SKFAB

Verksamhet:

Behandlingshem i Tolvsbo saamt Öppenvård i Örebro för drogproblematik

Kyrkans begravningsbyrå i Sverige AB (KBB)

SKFAB

Verksamhet:

Begravningsbyråverksamhet

saamt ***bifirman Kyrkans Juridiska Byrå*** (*juridisk konsultverksamhet*)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

BOLAGENS STYRNING

Hur styrs verksamheten i församlingens bolag?

- **Bolagsordning**

Godkännes av **Bolagsverket** i samband med registreringen

- **Ägardirektiv**

Utfärdas av **ägaren**

SKFAB / Kyrkorådet
KVOSAB / SKFAB
MRC / SKFAB
KBB / SKFAB

- **Styrelse och vd**

(vd i förekommande fall)

SKFAB (6): Ordf + 5 fv + kh

KVOSAB (4): Ordf + 1 fv + 1 extern + kh/vd

KBBSAB (5): Ordf/kh + 3 fv

MRCAB (5): Ordf/kh + 1 fv + 2 extern + vd

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

PROCESSEN ...

**Här några grundregler för att kunna
driva framgångsrik verksamhetsut-
veckling . . .**

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN ...

Regel 1:

Att hela organisationen (tjänstemän och förtroendevalda) måste ha en genomtänkt och gemensam uppfattning om . . .

***VEM** som beslutar **VAD** och **HUR** i församlingen*

Detta är A & O i all kyrkorättslig verksamhet!

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN...

*Det som har gjort vår verksamhet förhållandevis enkel att utveckla är disciplinen och förståelsen för det vattentäta skottet mellan
STYRNING och LEDNING*

- **STYRNINGSFUNKTIONEN:**

Förtroendemannaorganisationen beslutar i de s.k. **VAD**-frågorna

- **LEDNINGSFUNKTIONEN:**

Tjänstemannaorganisationen beslutar i de s.k. **HUR**-frågorna)

D.v.s. **alla operativa frågor** hanteras av anställd personal (kyrkoherden och övrig personal) genom delegationsbeslut från kyrkofullmäktige!!!

(Forts. nästa bild))

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

BESLUTSFATTANDET

i en församling/pastorat (KF, KR, KH)

- Kyrkofullmäktige är ***ägarnas*** (d.v.s. de röstberättigade församlingsmedlemmarnas) ***representant*** i församlingen/pastoratet.
- ***Ägarna*** (d.v.s. KF) ***beslutar om*** budget, målkapital samt lånetak i samband med tagande av banklån.
- ***Ägarna*** (d.v.s. KF) beslutar ***aldrig*** i operativa verksamhetsfrågor.
- ***Ägarna*** (d.v.s. KF) beslutar att utse en styrelse (KR) att styra församlingens/pastoratets verksamhet mot beslutade mål.
- ***Styrelsen*** (d.v.s. KR) är församlingens arbetsgivare och beslutar anställa Kyrkoherde (KH).
- ***KH är operativt ansvarig*** för församlingens/pastoratets verksamhet.

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

PROCESSEN ...

Ledning

&

Styrning

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Kyrkoherden, entreprenören . . .

Välkomna hit!

FÖRSAMLINGSHEM

. . . chefen

. . . och ledaren

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

PROCESSEN ...

Regel 2:

*Att ha en tydlig organisation
som både anställda och valda
lekmän har förtroende för . . .*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

VÄSTANFORS-VÄSTERVÅLA församling (koncernen)

Organisationen i dag

Kyrkofullmäktige (25)

Budget- och organisationsfrågor samt viktigare övergripande frågor

Kyrkoråd (9+1)

Styrning genom visioner, målsättning och uppföljning

Kyrkoherde

Ledningsfrågor: Operativa frågor och personal

Verksamhetskommittéer (4 st):

Övergrip./strategiskt, Gudstj./musik, Skola/barn/unga, Kyrkog./fastigh.

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

VÄSTANFORS-VÄSTERVÅLA församling (koncernen)

Kyrkofullmäktige (19)

Kyrkoråd (9+1)

Kyrkoherde

Ordf. + 6 ledam.

Västerås:
Förskolan Västänvinden

**Svenska Kyrkan
i Fagersta AB**
(Moderbolag)

Ordf. + vd + 3 ledam.

**Kyrkans
Vård och Omsorg
i Sverige AB**
(Dotterbolag)

**Kyrkans
Begravningsbyrå
i Sverige AB**
(Dotterbolag)

**Malingsbo
Rehab center AB**
(Dotterbolag)

Ordf. + vd + 2 ledam.

**Kyrkans
Allservice i Fagersta**
(Bifirma)

**Kyrkans
Juridiska byrå
i Sverige**
(Bifirma)

Ordf/vd + 3 ledam.

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

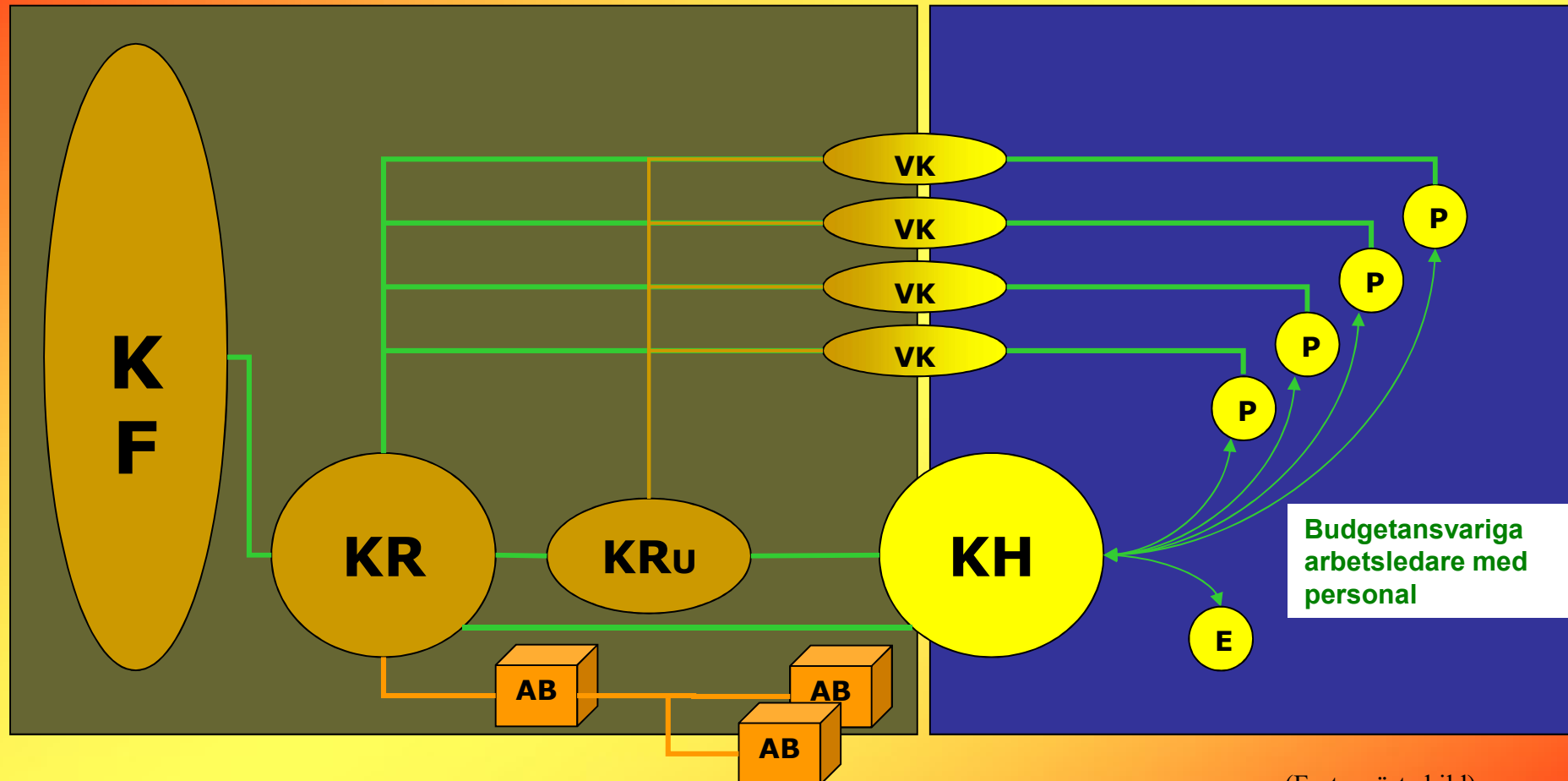
Verksamhetsorganisationen 2019

Förtroendemannaaorganisation

(FO)

Tjänstemannaorganisation

(TO)

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN ...

Regel 3:

Kontinuerlig kunskapsutveckling för personal och förtroendevalda är ett hela tiden viktigt och pågående *"lagbygge"* som ger

- Flexibel personalstyrka
- Värdefull dubbelkompetens
- Förståelse för församlingens övergripande målsättningar
- Respekt för varandras kompetenser

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

PROCESSEN...

*Något om församlingens **beslutsprocess** då det gäller **verksamhetsutveckling**...*

- **Idéstadiet** • Oftast en första dialog mellan KH och KR:s ordföranden
- **En första kyrkopolitiska kontakt** • Information/behandling (ej op. beslut) i något av verksamhetskommittéerna)
- **En andra kyrkopolitiska kontakt** • Information/behandling i kyrkorådets beredningsutskott eller i koncernens moderbolagsstyrelse
- **"Kontroll före start"** (23 frågor : se nästa bild!)
- **Föredragning och beslut** i Kyrkorådet / ev. i moderbolagets styrelse
- **Information** till Kyrkofullmäktige i samband med dess ordinarie sammanträde (frågor om lånetak och banklån behandlas **alltid** i Kyrkofullmäktige)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

PROCESSEN...

”KONTROLL före START”

av

kyrklig verksamhetsutveckling (näringsverksamhet)

(Forts.nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

PROCESSEN...

II. Affärsplan

Marknadsundersökning

- Behovsfrågor?
- Betalningsvilja?

Ekonomisk prognos (vinst?)

III.

Kyrkopolitiska frågor

• Den diakonala "halten"?

• Överlevnadsfråga? Hur mycket "muskler" behövs?

• Styrningsfrågor (KF/KR)

• Konsekvensbedömning?

• Konsensus/majoritetsbeslut?

• Tidsplan?

I.

Formaliafrågor ⁽⁷⁾

• Svensk lag?

• **Kyrkoordningen?**

• Församlingsinstruktionen?

• Driftsform?

• Svensk arbetsrätt?

• Beslutsforum?

• Barnkonsekvensanalys?

Skattelagstiftn., konkurrens-
lagstiftn. etc.

Församling, bolag, stiftelse etc.

MBL, arbetarskydd m.m.

(KF), KR, bolagsstyrelse etc.

IV.

Operativa frågor

• Ledningsfrågor?

• Delegering?

• Synergieffekter?

V.

Resursfrågor

• Personalresurser?

• Lokaliteter?

• Kommunikationer?

• Kompetensförsörjn./utbildn.?

• Mat. resurser/utrustn. etc.?

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

Hur har det gått 2001-2019?

- ***Ganska bra*** – vårt renommé hos församlingsborna är högt
- Vi har haft ett fåtal ”bakslag”
 - ***Ett 5-årigt ”krig”*** med vår tidigare vänsterstyrda kommunen i skolpengsfrågor, som församlingen till slut ”vann” då kommunledningen byttes ut efter kommunalvalet 2014.
 - ***Hårda duster*** med kyrkoledningen i begravningsbyråfrågan.
 - ***En totalbrand (mordbrand)*** av vårt församlingshem som fördröjde vår verksamhetsutveckling ett par år.

UTVECKLINGEN – HUR GÅ DET ?

- Koncernens *ekonomiska utveckling* har varit stark, med en årlig omsättningsökning på 10-13 %
- *Personalstyrkan* har ökat från 40 till 115 anställda
- *Verksamhetsfinansieringen*: 30 % kyrkoavgift / 70 % näringsv.het
- Det egna *kapitalet (EK)* överstiger målkapitalet (MK) med ca 40 %
- Till höstterminen 2020 beräknas sporthallen kunna invigas
- Planerna *för våra förskolor och skola* är att bygga ut verksamheterna
- Alltfler församlingar/pastorat visar nu intresse för att starta kyrklig begravningsbyråverksamhet under konceptet ”Kyrkans begravningsbyrå”
- *Ytterligare ett par större och spännande projekt är under beredning*

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

UTVECKLINGEN – HUR GÅR DET ?

”VAGGAN - GRAVEN”

Exempel på våra ambitioner att försöka visa delaktighet i människors liv samtidigt som vi därigenom också kan möta det ekonomiska hotet med medlemstappet.

Morgonmässor/veckomässor/
söndagsgudstjänst (tre kyrkor)

Dop/vigslar/begravningar

Gudstjänster på
äldreboenden

Babykafé Barngrupper Föräldragrupper Konfirmandunderv. Konfassutbildn.

Mammagrupper

Besöksgrupper/sorgegrupper
Sorgegrupper

Div. vuxenarrangemang
med ex.vis studiegrupper

Öppen förskola Förskola (0-5 år) Förskoleklass (6 år) Fritidshem (6-12 år)

Grundskola (år 1-9) Konferensverksamhet Lunchservering för allmänheten

Kaféverk-
samhet

Kyrklig begravningsbyrå

Juridisk byrå

Transport uppdrag
(kremeringar)

Behandlingshem

Konsulting

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

UTVECKLINGEN – HUR GÅR DET?

HUR HAR VI RÅD . . .

. . . att bedriva kostsam välfärdsverksamhet med en personalstyrka på 115 anställda . . .

. . . när kyrkoavgifterna endast inbringar ca **25 mkr???**

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

VERKSAMHETSFINANSIERING 2019

- Kyrkoavgift: ca 25 mkr 30 % av församlingskoncernens totalfinansiering
(1,13 kronor)
- Näringsverksamhet: ca 58 mkr 70 % av församlingskoncernens totalfinansiering
- Årlig ekonomisk tillväxt: 10-13% (sedan 2002)
- Skolpeng/barn/år: 85 000 –114 000 kr

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

VERKSAMHETSFINANSIERING 2019

Utträdesproblematiken i siffror och pengar

- Reducerat medlemsantal per år: **1,0 – 1,5 %**
- Reducerat medlemstal i reella tal: **ca 180 personer**
- Ett (1) utträde motsvarar ett *avgiftstapp* på: **ca 3 000 kr**
- Reducerat medlemstal med 180 personer
medför ett *avgiftstapp* på: **ca 300 000 - 400 000 kr**

En kostnadsjämförelse:

- 100 utträden motsvarar ca 4 st ”skolpengar” i vår fsm1 (Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMENT

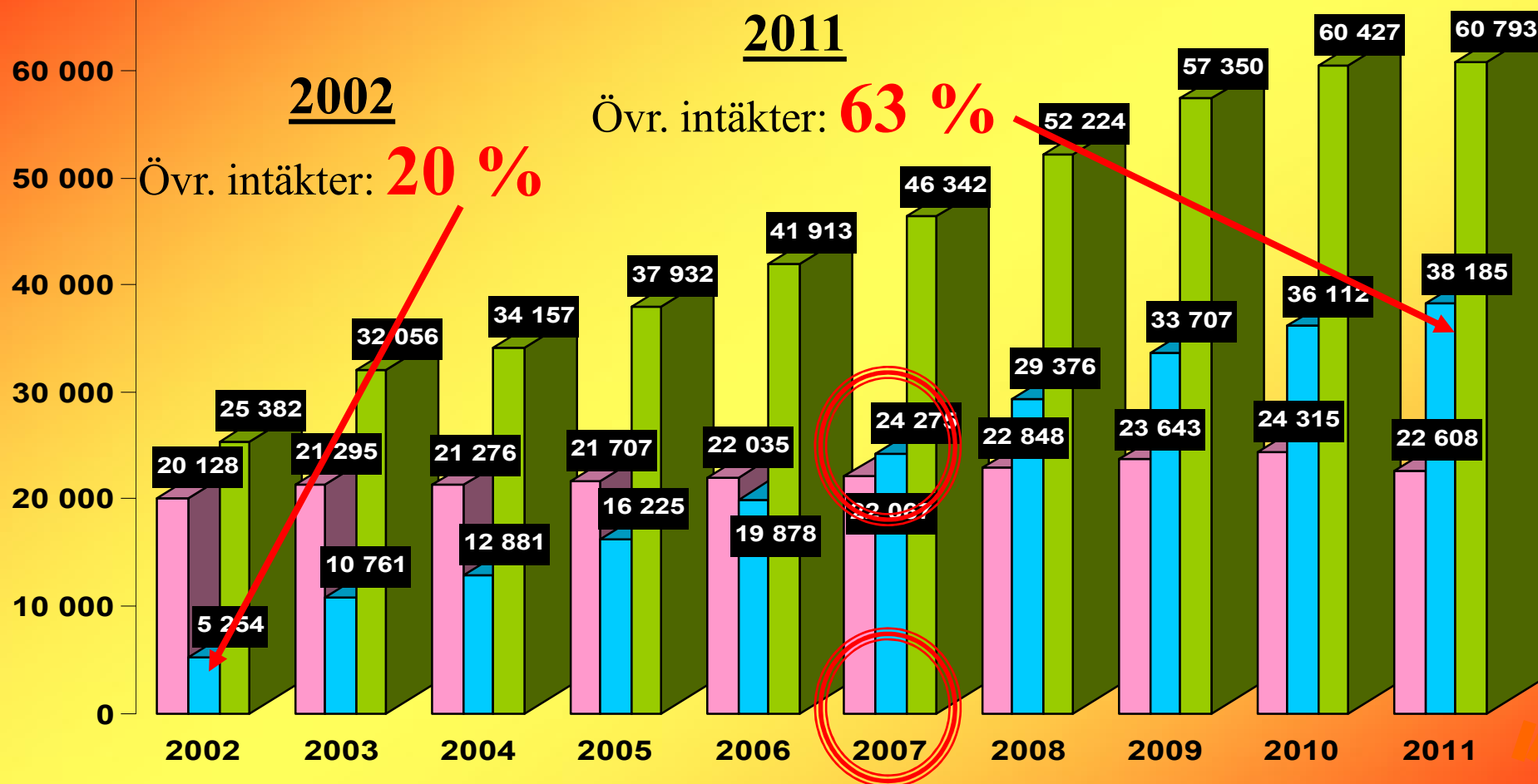
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. fr. föreg. bild)

UTVECKLINGEN - HUR GÅR DET ...

Koncernens intäktsutveckling

■ Kyrko+ Begravg
■ Övriga intäkter
■ Totala intäkter

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

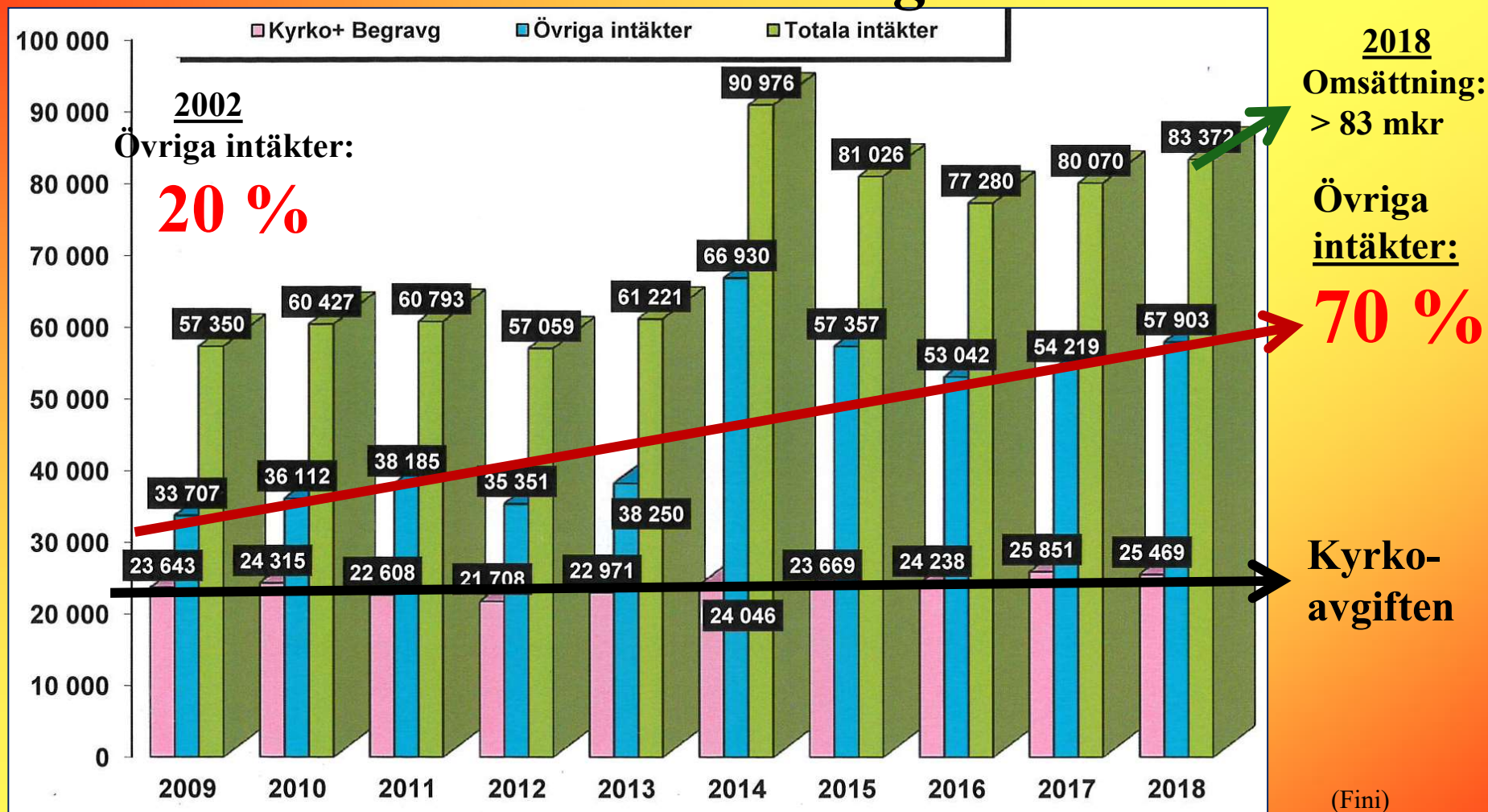
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

UTVECKLINGEN - HUR GÅR DET ...

Koncernens intäktsutveckling t.o.m. 2018

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Något om . . .

VERKSAMHETENS "RYGGRAD" (organisationen)

Ett framgångsrikt kyrkligt välfärdsarbete gagnas av:

- En ***enkel*** beslutsorganisation (jmf. enförsamlingspastorat med de nya storpastoraten)
- Tydlig ***rågång*** mellan KFs och KRs beslutsbefogenheter
- Klok ***dimensionering*** av KFs och KRs ledamotsantal
- Breddad och fördjupad ***demokrati*** och ***reell*** delaktighet
- Klar gränsdragning mellan ***styrnings- och ledningsansvaret***. (KR/KH)
- ***Konsensusbeslut***/ långbänk / majoritetsbeslut? (ofta kopplat till hur förberedelsearbetet har skett)?
- ***Bolagsdrift*** möjliggör tydlig åtskillnad mellan k-avgiften och andra intäkter

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

Något om . . .

VERKSAMHETENS "MUSKLER"

(personalresurserna)

Ett framgångsrikt kyrkligt välfärdsarbete gagnas av:

- **Kompetensbredd hos personalen** – med hög flexibilitet! (jmf. med en schweisisk armékniv!)
- Regelbundna **utvecklingssamtal i stället för** individuella arbetsbeskrivningar!
- **Individuell lönesättning – ett "måste"!**
- Utvecklat **delegationssystem** - självständigt ansvarstagande!
- **Kontorslandskap** (eller motsvarande) – ger hög tillgänglighet/hög delaktighet!
- **Beträffande chefsutvecklingen** - externa utblickar kan rekommenderas!
- **Obs!** Att helt ny verksamhet kan kräva helt **ny kompetens** - utifrån!

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

TIPS / ERFARENHETER ...

*Och så några avslutande
tips & erfarenheter . . .*

. . . byggda på egna erfarenheter

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

TIPS !

- **Renodla** uppgifterna för KF/KR/KH!
- Satsa på en FIN **utan** operativa detaljer för mandatperioden och **utan** bemanningsförteckning!
- Formulera med omsorg den **diakonala grundsynen**
- Viktigt med bra rutiner för **interndebitering!**
- **Verksamhets**-styrning? / **Budget**-styrning?
- Utveckla och underhåll **viktiga nätverk** på den lokala hemmaplanen
- Tala **inte genom** bara en mun, utan helst ”**med** en mun”!
- Lägg aldrig undan ”**periskopet och kikaren!**”
- **Tänk inte** i termer av ”**lätta**” resp. ”**tyngre**” organisationer!
- Betänk att de s.k. **utförarorganisationerna** (t.ex. diakoninstitutionerna), som står utanför den episkopala tillsynen, men gärna vill ge sken av att idka *kyrklig* diakoni, lätt kan ”beröva” fsml en viktig del av dess diakonala uppdrag!
- Öva upp den **mentala beredskapen** mot osaklig kritik och andra tråkiga bemötanden /påhopp!
- **Spara** skrinlagda verksamhetsidéer i skrivbordslådan (nya tider kan komma!)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

NÅGRA ERFARENHETER

från ett 18-årigt arbete med sociala koncept

STYRKOR

- En fsml med *bred personalkompetens*
- En kontinuerligt pågående *intern utveckling i arbetsledning m.m.*
- Ett starkt sammansvetsat ”*lag*” med många olika lagdelar, och med *ett gemensamt förhållningssätt till församlingens uppdrag*
- En styrka *kan* vara om majoriteten i fsml:s beslutsorgan *inte är bundna* av lokala politiska mandat
- A & O för en stabil verksamhet är om *ekonomisk utveckling främjas*

SVAGHETER

- Vårt ökade välfärdsengagemang innebär att vi måste fundera över hur fsml på sikt löser *kompetensförsörjningsfrågorna* på kh-nivå/vd-nivå/förtroendemannanivå
- *Rekryteringsunderlaget* för nya/yngre kyrkopolitiker är tunt.

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

i ett

V/V-koncept

Några allmänna reflektioner:

- Det finns *sällan* bara en (1) väg att ta sig till målet!
- *Därför är det viktigt att anpassa idéer och planer till de egna förutsättningarna!*
- *Se/lär/hämta* gärna intryck utifrån – men gör *egna* lokala anpassningar!
- Sträva efter att bli ”*din egen lyckas smed*”! Och ha ”*måttlig*” respekt för andras idélösningar!
- *Och - framför allt - tappa aldrig . . .*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

... fokus på gudstjänstlivet!

Gudstjänsten i centrum för Kyrkans arbete bland människor är en förutsättning för ett trovärdigt kyrkligt välfärdsengagemang!

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Slut på korvstoppningen!

Men gärna lite frågor . . .

Sv.ps 288

*”Ge oss din blick
för dolda möjligheter.
Ge fantasi att finna nya medel”
(B.G Hallqvist)*

Tack för er uppmärksamhet!

Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

EN PRESENTATION...

av

Västanfors-Västervåla församlings ***olika verksamhetsgrenar***

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

Och här börjar nu Kyrkvägen . . .

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Västervåla k:a (1893)

Församlingens landsortskyrka i kommundelen Ängelsberg

Fram t.o.m. 2005 var Västervåla en självständig församling med ca 500 kyrkotillhöriga.

- En populär vigselkyrka
- 10 st "Musik i sommarkväll"
- Årligt julottefirande
- m.m.

(Fini)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

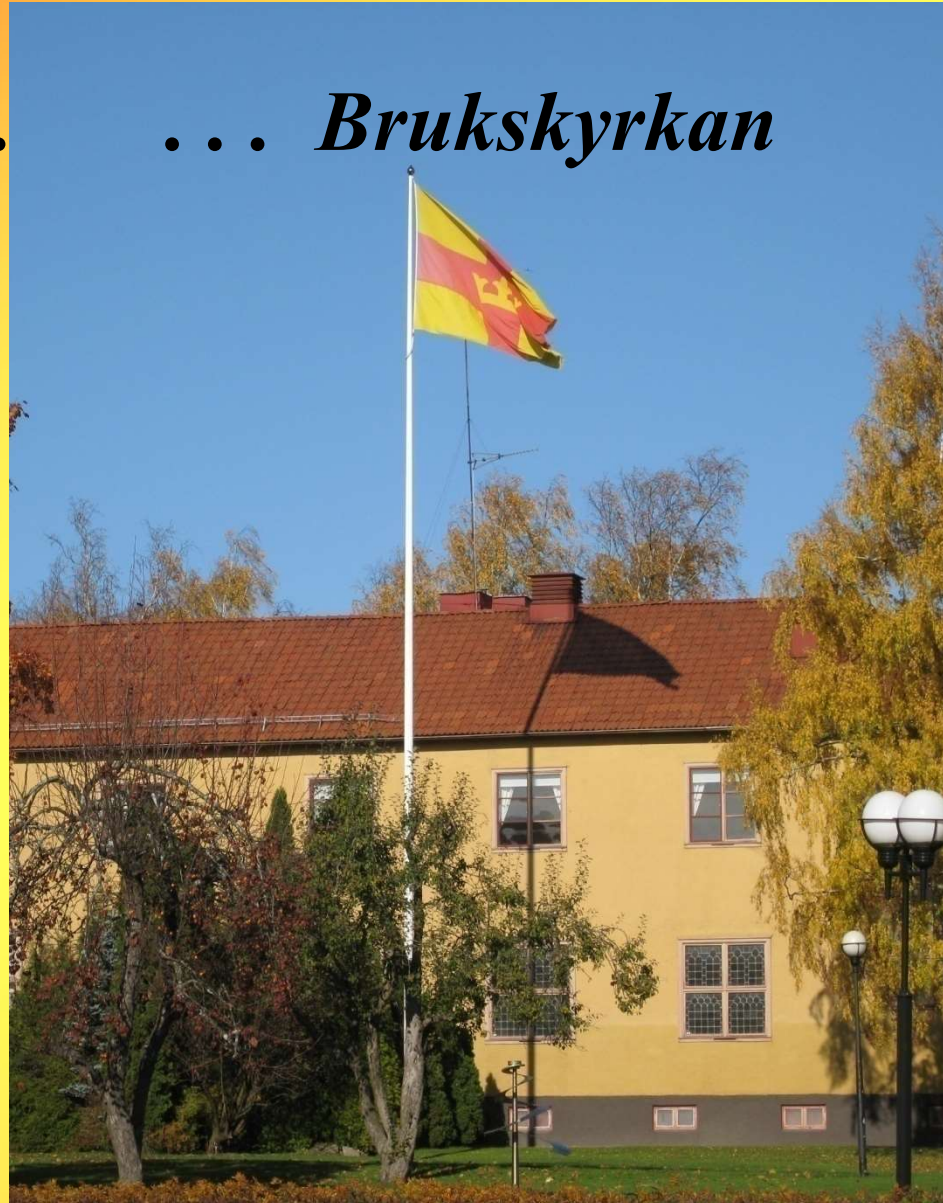
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Mitt i sta'n ligger . . .

. . . Brukskyrkan

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

-
- F.d. sjukstuga
• F.d. BB
• F.d. tingsställe

• Numera:

- Kyrkolokal
- Kafé och lunchmatsal för allmänheten
- Lunchrum för fsml:s högstadiel elever
- Lokal för AA-verksamhet

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Församlingsexpedition & Församlingshem

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Lindgården

Ett "Kyrkans Folkets Hus"

*Byggår: 1977 (återuppbyggd 2013-15)
Tegelbyggnad /suterräng/ 2 000 m²
Sjöutsikt
Badbrygga*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Lindgården

Invigd 1977 – Återinvigd 2015

- Församlingsexpedition
- Tjänsterum
- Sammanträdesrum för bl.a. KF/KR
- Den öppna barnverksamheten m.m.
- Konferenskapacitet: **320** deltagare
- Sju (7) konferensrum
- Vinterträdgård
- Andaktsrum
- Storkök med kökspersonal: 1+4
- Alkoholrättigheter
- **150** lunch- och /konf.gäster / per dag
- **400** skolmåltider / 5 dagar per vecka
- Dop / Bröllop / Begravningar / Catering
Familjefester/Jubileumsfester
- After work/fredagar, m.m. m.m.

Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

För allsångstunder . . .

För utomhussammanträden . . .

*Vår "välsignade"
BRYGGA*

För en kaffetår bland vänner . . .

För musikevenemang . . .

(Fini)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KBB

***... Med kyrkogårdsföreståndaren
Benny i spetsen***

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Kyrkans Begravningsbyrå

I dag förekommer bolagiserad
begravningsbyråverksamhet i
tio (10) församlingar (se nästa bild)

- Verksamhetsstart 2005
- Ingen *egen* personal (ett av de ”vinnande” inslagen i konceptet)
- Personal hyrs in från fsml då uppdrag inkommer (interndebiterings-systemet har konkurrensfördelar)
- Idag ca 80 % av den lokala ”marknaden” (ca 170 begravningar)
- Omsättning: 3,5 - 4 mkr
- Vinst: 500 000 - 700 000 kr
- Vinstmarginal: 10-20 %
- *Ett klart vinnande koncept!*
- Per Eckerdal: ”Kyrklig begravningsbyråverksamhet har *uppenbar anknytning* till en församlings grundläggande uppgift”

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

Kyrkans Begravningsbyrå

AKTIVA UTÖVARE

*I dag bedrivs kyrklig begravnings-
byråverksamhet i fem (5) län och i
följande församlingar (med verksam-
hetskoppling till KBB):*

- **Västanfors-Västervåla fsml (Fagersta/U)**
- Kungsörs fsml (Kungsör/U) **Egen byrå**
- Hällefors-Hjulsjö fsml (Hällefors/T) Franchise
- Norrbärke fsml (Smedjebacken/W) Franchise
- Söderbärke fsml (Söderbärke/W) Filial
- Nora fsml (Tärnsjö/C) Filial
- Vittinge fsml (Heby kommun/C) Filial
- Järfälla fsml (Stockholm/A) Franchise
- Västerås pastorat (Västerås/U) Franchise
- Rättviks pastorat (Rättvik/W) Franchise

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Malingsbo Rehabcenter

(numera belägen på Tolvsbo Bergsmansgård)

Verksamhetsstart: 2002

***Verksamhetsinriktning: personer i arbetslivet med
drog-/beroendeproblematik***

Belägenhet: södra Dalarna / 35 km v Fagersta

Bolagsdrift / helägt av fsml

Personal: vd, terapeuter och annan personal

Behandlingsplatser: 12 st

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

Malingsbo Rehabcenter

(numera belägen på Tolvsbo Bergsmansgård)

- *Tolvstegsmetoden*
- *Behandlingsresultat: 70-75 %*
- *Primärbehandling: 6 veckor à ca 87 000 kr*
- *Numera 90-100 behandlingar/år (ca 800 totalt sedan starten)*
- *Omsättning: 6 miljoner*
- *Vinstmarginal: 5-10 % (ca 500 000 kr)*
- *Nollresultat: 6 klienter*
- *En konjunkturkänslig verksamhet*

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

SKOLVERKSAMHETEN (i siffror)

- Verksamhetsstart: Augusti 2002 (10-årsjubiléum september 2012)
- Verksamhet i Fagersta och Västerås
- (7) skolbyggnader (två gamla prästgårdar / ett nybygge / ett f.d. tvätteri / en sockenstuga, en modul, en villa i ett villaområde i Västerås)
- Personalresurser
 - 1 rektor / 1 biträdande rektor
 - 1 skoladministratör (pedagog)
 - 1 speciallärare
 - 21 pedagoger (totalt)
 - 15 övriga; däribland skolsköterska och kurator
- Barn/elever (Totalt antal: **293**)
 - Förskola: **101** barn
 - Förskoleklass: **17** barn
 - Grundskola år 1-3: **48** elever
 - Grundskola år 4-6: **56** elever
 - Högstadium år 7-9: **71** elever

(Fini)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

... Sjövillan

En f.d. kyrkoherdebostad

Förskoleklass 3 tim/dag

(17 barn)

Grundskola År 1-3
Musikprofil

(48 barn)

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Från friskoleinvigningen 2002

med biskop, rektor och kyrkoherde
på Sjövillans trapp

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

SKOLAVSLUTNING!

och
på väg mot . . .

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

... Kyrkan!

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Villa Linden

F.d. komministerbostad

Förskola 1-5 år
(76 barn)

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Västanvinden

Västerås

Start: 2007

Förskola 1-5 år
(25-tal barn)

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Bergsvillan

- ett nybygge -

Grundskola År 4-6
Musikprofil
(58 barn)

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Högstadieskolan Sturen

- f.d. tvätteri

- f.d. hälsocentral -

År 7-9

Profil: Naturvetenskap/teknik och hållbar utveckling

Start: 2008

Elevantal: 71

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Klockarbergsskolan

*En gammal kommunal skolbyggnad, som
under några decennier har varit skolmuseum
men som nu . . .*

*. . . har inköpts av församlingen
för musikundervisning*

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Sockenstuga (förvärvad av kommunen)

Nyrestaurerad: tillbyggnad planeras för utökad förskoleverksamhet

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

SKOLBUSS? – Ja visst!

... ett "Måste" - för våra barn i "förskingringen"

*Vi ser det som **en rättviseaspekt**, att kunna erbjuda församlingens skolelever, som bor en bit från centrum, **en säker skolväg**.*

(Fini)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Västanfors kyrkogård . . .

**(Kyrkogårdarna i Västanfors och Västervåla:
5 027 + 668 gravrätter**

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Antal gravrätter (Västanfors-Västervåla kyrkogårdar):

5 027 + 668 gravrätter

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

. . . med klockstapel . . .

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGHT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

... och begravningskapell samt ...

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

... Krematorium från 1936

(Fini)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG
- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Krematoriet är . . .

- Ett av Sveriges äldsta landsortskrematorier

- Tillstånd: 1 400 kremationer/år

- Uppdragskremationer: ca 1,2 mkr
Prislapp: 2 200 kr

- Kremering enl. kolfiltermetoden

- Kremationsvärmen återvinns i verksamheten

(Forts. nästa bild)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

KREMATIONSTRANSPORTER

(Begravningsverksamheten)

Citroën Jumper

Folkärna
Långshyttan
Husby
Stjärnsund
Sala
Hedemora
Avesta
Grytnäs
Norberg
Skinnskatteberg
Järfälla

- Transportkapacitet: Fyra (4) kistor samtidigt
- 500 externa transporter: ca 800-900 000 kr i intäkter

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Forts. nästa bild)

© Anders Linger

BEGRAVNINGSBIL

(Kyrkans begravningsbyrå - bårhämtningsbil)

Chrysler Voyager

Tre (3) fordon

- Transportkapacitet: Två (2) fordon med kapacitet vardera för två (2) kistor samtidigt
Ett (1) fordon med kapacitet för en (1) kista

- Inköpta i Tyskland (den svenska begagnade marknaden är delvis ”stängd” för *kyrkliga* begravningsbyråer)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

(Fini)

© Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

- Verksamhet med *klar diakonal koppling!*
- Men dessutom ett sätt att också *möta försämrade ekonomiska villkor!*
- En bransch med *acceptans för hög vinstnivå!*

När någon när
förändras tillva

- *En bifirma till Kyrkans begravningsbyrå*
- *Start: 2005 (samtidigt med Kyrkans begravningsbyrå)*
- *En (1) heltidsanställd jurist*
- *150 uppdrag/år*
- *100 bouppteckningar/år*
- *Utför uppdrag åt arbetstygda affärsbanker i stiftet/länet*

Familjejuridik
Dödsfallsjuridik
Avtalsjuridik
Ekonomisk juridik

hant på hög kvantitet och god etik.

(Fini)

KYRKLIGT VÄLFÄRDSENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger

Slut på korvstoppningen!

Men gärna lite frågor . . .

Sv.ps 288

*”Ge oss din blick
för dolda möjligheter.
Ge fantasi att finna nya medel”
(B.G Hallqvist)*

Tack för er uppmärksamhet!

Anders Linger

KYRKLIGT VÄLFÄRDESENGAGEMANG

- utifrån ett diakonalt betraktelsesätt -

© Anders Linger